

Aan Minister van BZK
Van pdCZW / dA&O

nota

Appreciatie amendement nr. 49 - sanctiebevoegdheden
Huis voor klokkenluiders

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2022-0000700862

Datum
19 december 2022

Opgesteld door
[Redacted]

Samengewerkt met
A&O

Bijlage(n)
2

Aanleiding

Op vrijdag 16 december jl. hebben de Kamerleden Leijten (SP), Bushoff (PvdA), Van Dijk (CDA) en Dekker-Abdulaziz (D66) een nader gewijzigd amendement ter vervanging van amendement nr. 43 ingediend.

Geadviseerd besluit

Ik adviseer u akkoord te gaan met de bijgevoegde conceptbrief waarin u de Tweede Kamer:

- (nadere) toelichting geeft waarom u het amendement ontraadt, en
- de toezegging doet om bij het al eerder toegezegde onderzoek naar de uitbreiding van sanctiemogelijkheden ook de noodzaak en mogelijkheid van sancties bij het niet naleven van aanbevelingen van het Huis voor klokkenluiders te betrekken.

Kern

In amendement nr. 49 wordt:

1. aan de afdeling onderzoek van het Huis een nieuwe sanctietaak toegekend,
2. aan het Huis voor klokkenluiders het toezicht op de naleving van de artikelen 2, 8, tweede lid, 17e en 17ea van de Wet bescherming klokkenluiders opgedragen,
3. aan het Huis voor klokkenluiders bevoegdheden toegekend voor het opleggen van een last onder bestuursdwang, een last onder dwangsom en een bestuurlijke boete, en
4. tot slot (ten behoeve van kwalitatief goede uitwerking inclusief een invoerings-, en handhavingstoets) voorzien in een gedifferentieerde inwerkingtredingsbepaling.

Ten opzichte van amendement nr. 43 zijn het beleggen van het toezicht bij het Huis (zie 2.) en een gedifferentieerde inwerkingtredingsbepaling (zie 4.) toegevoegd.

Tegen dit amendement bestaan de volgende aanvullende bezwaren (zie voor uw eerdere bezwaren onder het kopje Toelichting):

- Er zijn reeds handhavende bevoegdheden belegd voor het optreden bij misstanden in de zin van de Wet Huis voor klokkenluiders, namelijk bij de diverse autoriteiten die toezien op vakdomeinen zoals financiële markten.

Wat resteert zijn veelal kwesties in de sfeer van de arbeidssfeer. Het Huis heeft alleen een taak om een misstandonderzoek te doen (zonder sanctie bevoegdheid) als geen andere instantie daartoe bevoegd is (in die zin heeft het Huis de functie van 'last resort'). Wel kan het Huis aanbevelingen doen.

Onze referentie
2022-0000700862
Datum
19 december 2022

- Gegarandeerd moet worden dat het Huis het onderzoek waarop de sancties worden gebaseerd, objectief uitvoert. Hiertoe is een meer strikte scheiding tussen de taken die het Huis uitvoert noodzakelijk.
- Het verlenen van de bevoegdheid tot het opleggen van een bestuurlijke boete levert, gelet op de samenloop van taken die hierdoor bij het Huis ontstaat, spanning op met de artikelen 6 en 7 EVRM en de artikelen 14 en 15 IVBPR, in het bijzonder met de onschuldpresumptie.
- In het amendement wordt bovendien niet verduidelijkt waarom een bestuurlijke boete nodig is naast een last onder dwangsom.
- Na een uiterst moeizame start is het van belang dat het Huis zich concentreert op de huidige kerntaken van advies en onderzoek. Het risico bestaat dat een taakuitbreiding hier afbreuk aan doet. Verwezen wordt ook naar de opvatting van de Afdeling advisering van de Raad van State over de kerntaken van het Huis in haar advies over de tweede nota van wijziging bij het onderhavige wetsvoorstel.

In de brief geeft u aan dat bij het eerder toegezegde onderzoek naar de uitbreiding van sanctiemogelijkheden aandacht zal worden geschonken aan de eisen die gelden bij de uitwerking van een bestuursrechtelijk handavingsinstrumentarium en worden een aantal voorbeelden genoemd van onderwerpen die in het voorliggende amendement niet of niet juist zijn uitgewerkt.

Toelichting

Tijdens de plenaire behandeling van het voorliggende wetsvoorstel op donderdag 8 december jl. heeft u al het eerdere amendement op stuk nr. 23 (waarin in eerste instantie de sanctiebevoegdheden voor het Huis werden voorgesteld) ontraden, omdat bestuursrechtelijke sanctiebevoegdheden in deze fase niet bij het Huis passen. Het Huis is in zijn opzet bedoeld om een neutrale rol te vervullen zoals vergelijkbare organisaties als de Nationale ombudsman en het College voor de rechten van de mens die deze bevoegdheden ook niet hebben. Ook heeft u tijdens dat debat de toezegging gedaan dat u onderzoek gaat doen naar de noodzaak en de proportionaliteit van de aanpassing van het handavingsinstrumentarium met betrekking tot het benadelingsverbod, waarbij ook de verschuiving van de bewijslast wordt betrokken en dat u bereid bent om te kijken naar het toezicht op de aanwezigheid van interne meldprocedures, en dat ook mee te nemen bij het volgende wetsvoorstel.

Politieke context

Het eerdere amendement nr. 43 (t.v.v. nr. 23) was alleen ingediend door Leijten (SP) en Bushoff (PvdA).

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Conceptbrief aan voorzitter Tweede Kamer der Staten- Generaal	Ter ondertekening
2	Amendement nr. 49	Ter informatie

Onze referentie

2022-0000700862

Datum

19 december 2022